

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: J. J., zast. JUDr. Josefem Cholastou, advokátem se sídlem Hlavní nám. 46/14, Krnov, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2011, č. j. 697/580/11, 44408/ENV, sp. zn. 000372/A-10, o návrhu žalobce na přikázání věci jinému soudu,

t a k t o :

Návrh žalobce na přikázání věci jinému soudu **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 30. 9. 2011 u Městského soudu v Praze žalobu proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 5. 4. 2011, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0909130.055/11/VMP, sp. zn. SR01/0909130, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci jako podnikající fyzické osobě uložena pokuta ve výši 500 000 Kč podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, za porušení § 8 odst. 1 tohoto zákona.

Přípisem ze dne 21. 10. 2013 požádal žalobce o delegaci věci jinému soudu. Žádost odůvodnil tím, že s ohledem na své majetkové poměry nebude schopen vážit cestu z místa bydliště k jednání soudu do Prahy, určitě by nestihl jednání soudu od 10:00 hod. Také navrhovaní svědci či znalci by mohli mít potíže s dopravou k soudu v Praze. Žalovaný naopak disponuje právníky i na Ostravsku, proto by bylo vhodné delegovat věc ke Krajskému soudu v Ostravě.

Žalovaný nevyužil své možnosti podat k návrhu žalobce vyjádření.

Podle § 9 odst. 2 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), *Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „[d]elegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci.“ (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 305/2004, www.nssoud.cz).

Podobně v usnesení ze dne 24. 6. 2004, č. j. Nad 89/2004 - 26, Nejvyšší správní soud vyslovil: „*Jelikož postup podle § 9 odst. 2 s. ř. s. vyjadřuje výjimku z ústavně garantované zásady, že nikdo nemůže být odňat svému zákonnému soudci a že příslušnost soudu stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), musí být skutečnosti, které odůvodňují přikázání věci jinému než příslušnému soudu, výjimečné, závažné a objektivní povahy.*“

Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval, že institut přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu je nutno vykládat restriktivně a uplatňovat pouze ve velmi výjimečných případech. Žalobcem uplatněné argumenty, proč by měl věc projednat a rozhodnout jiný soud než místně příslušný, Nejvyšší správní soud nepovažoval za dostatečné důvody k tomu, aby převážily význam zásady zákonného soudce a zákonem určenou místní příslušnost soudu.

Žalobce uváděl jako důvod pro přikázání věci jinému soudu především skutečnost, že by mu při cestě k soudu do Ostravy nevznikly tak vysoké náklady jako při cestě do Prahy. Ze svých prostředků si není schopen v Praze obstarat ubytování, jež by bylo nutné, aby se dostavil včas k dopolednímu jednání.

Pojem hospodárnosti řízení dle závěrů zdejšího soudu ovšem nelze vztahovat pouze k nákladům řízení, které vzniknou toliko účastníkům řízení, ale je zapotřebí na něj nahlížet z pohledu celého řízení a především jej vykládat v úzké souvislosti s pojmem rychlosti řízení, jakož i jinými důležitými důvody pro delegaci vhodnou. Přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu s sebou vždy nese vyšší náklady a především řízení protahuje: místně příslušný krajský soud, kterému věc napadla a který se s ní již obeznámil a účastníkům řízení rozeslal výzvy a poučení, musí věc předložit Nejvyššímu správnímu soudu, který ji – jsou-li pro to podmínky – přikáže jinému krajskému soudu, přičemž tento krajský soud opět musí účastníky řízení poučit a seznámit se se spisem, nemluvě o tom, že nějakou dobu potrvá, než přistoupí v souladu s § 56 s. ř. s. k projednání a rozhodnutí věci. Městský soud v Praze se přitom věcí zabývá již přibližně dva a půl roku, učinil řadu procesních úkonů a ve věci i opakovaně nařídil jednání, jež se nekonalo pro omluvu žalobce, resp. jeho zástupce. Nutno také upozornit na skutečnost, že žalobce požádal o delegaci až několik let po podání žaloby, přičemž z žádosti vyplývá, že jeho sociální situace je obtížná již delší čas.

Zdejší soud také upozorňuje, že žalobce může problém s dopravou do sídla soudu překlenout žádostí o pozdější zahájení jednání, což je prostředek, který by měl být využit dříve nežli žádost o delegaci řízení jako takového.

pokračování

Konečně je třeba upozornit též na rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu, který k tzv. delegaci vhodné přistupuje zejm. v případě velmi vážných zdravotních či rodinných problémů účastníka řízení.

Za vážný důvod nelze však bez dalšího považovat tvrzení, že žalobce nemá finanční prostředky na cestu k soudu (viz usnesení ze dne 22. 12. 2004, č. j. Nad 167/2004 - 34). Náklady na dopravu hromadnými dopravními prostředky z místa pobytu žalobce k soudu v Praze nedosahují takové částky, aby ohrožovaly jeho možnost dostavit se k jednání či mu účast zcela znemožnily. Přihlédnout je třeba i k tomu, že prostředky vynaložené na jízdné může žalobce uplatnit jako náklad řízení a bude-li se svou žalobou úspěšný, může mu být soudem přiznána jejich náhrada.

Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podmínky ustanovení § 9 odst. 2 s. ř. s. nebyly v projednávané věci naplněny a věc nepřikázal jinému krajskému soudu. Žalobu podanou žalobcem proti shora označenému rozhodnutí žalovaného tedy projedná a rozhodne o ní věcně a místně příslušný Městský soud v Praze.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu